

מאימתי אשה טמאה נדה ?

(א) אשה שיצא דם ממקורה, אפלו לא ראתה אלא דם כל-שהוא, טמאה נדה, בין שהרגישה שהדם נעקר ממקומו, בין שמצאה דם במטלית הבדיקה (עין פרק ג' ובפרט סעיף י"א), אלא שיש להבחין בין צבעי הדם או הלחץ: במראה אדם, שחור, או אחד המראות הדומים לצבעים אלה, כהה או בהיר – האשה טמאה; במראה לבן, ירק, כחל-בהיר, צהב¹ – האשה טהורה.

מצאה בתוך הצבעים הטהורים האלה אפלו רק נקדה אחת כהה, שחרחרת או אדמדמת, הרי היא נדה. בספק אם מראה-הזיבה טהור או טמא תשאל את-פי-הרב. בלי שאלה האשה נדה מספק. (נוח לאשה לפנות אל-הרב על-ידי בעלה או באמצעות אשת-הרב).

(ב) אשה שהרגישה שנפתח מקורה, בדרך שהיא רגילה להרגיש בזיבת דם, חיבת לבדק את-עצמה מיד, אם מצאה במטלית הבדיקה אפלו רק משהו מהמראות הטמאים הנזכרים בסעיף א' או שלא מצאה כלום², הרי היא נדה;

(1) בזיבה צהבה טוב יותר לשאל את-פי-הרב.

(2) אשה הרה (משלשה חדשים להריונה ואילך) או אשה מינקת, טהורה אם בדקה מיד ולא מצאה כלום במטלית.

אָבֵל אִם מִצָּאָה אֶחָד מֵהַמָּרְאוֹת הַטְּהוֹרִים הַנִּזְכָּרִים
בְּסֵעִיף א' תּוֹלִים אֶת־הַרְגָּשָׁתָהּ בְּזִיכָה טְהוֹרָה
וְהִיא טְהוֹרָה.

אִשָּׁה שֶׁהַרְגִּישָׁה שְׁנִפְתַּח מְקוֹרָהּ וּבִדְקָה
אֶת־עֲצָמָהּ מִיָּד, אַךְ נִתְעַכְבָּה מִלְּהִסְתַּכֵּל בַּמַּטְלִית
הַבְּדִיקָה עַד אַחֲרֵי זְמַן וְלֹא מִצָּאָה עָלֶיהָ כְּלוּם,
הִרִי הִיא טְהוֹרָה, כִּי מִנִּיחִים שְׁהִיָּה בַּמַּטְלִית רִיר
לְבָן שְׁנִתִּיבֵשׁ בִּינְתִים.

(ג) אִשָּׁה שֶׁרֹאָה דָם מִחַמַּת תְּשֻׁמִּישׁ תּוֹעֵץ
מִיָּד בְּרוֹפֵא וְאַחֲר־כֵּן תִּשְׁאַל אֶת־פִּי־הָרֵב לְפָנֶי
שְׁתִּטֶּהּ. וְכֵן אִשָּׁה שֶׁהִיָּתָה צָרִיכָה בְּדִיקַת
רוֹפֵא אוֹ נְתוּחַ בְּכָלִי הָרֶחֶם תִּשְׁאַל אֶת־פִּי־הָרֵב.

(ד) אִשָּׁה שֶׁמִּצָּאָה כְּתָם אָדָם אוֹ שְׁחוֹר אוֹ
דוֹמָה לְצִבְעִים אֲלֶהָ, כֶּהָה אוֹ כְּהִיר, בְּבִגְדֶיהָ אוֹ
בְּכִתְנֹתָהּ מִגִּבָּה הַטְּבוּר וּלְמַטָּה אוֹ בַּחֲלָק הַקֶּדְמִי
שֶׁל הַשְּׂרוּוֹל אוֹ בְּלִבָּנֶי מַטָּתָה, אִם גָּדֵל הַכְּתָם
כְּשַׁעוֹר חֲצִי־פּוֹל (שִׁיתְּבָאָר בְּסֵעִיף ה') הִרִי הִיא נְדָה.

(ה) לִזְקָחִים פּוֹל⁽¹⁾ (שֶׁל גִּנָּה אוֹ שֶׁל שְׂדֵה)
הַמְּרַכֵּב כִּידוּעַ מִשְׁנֵי חֲצָיִים מְחֻכָּרִים ("פְּסִיגִים")
וּמְפָרְקִים אֶת־שְׁנֵי הַחֲצָיִים זֶה מִזֶּה. אַחֲר־כֵּן
שָׁמִים עַל הַכְּתָם אֶת־הַשְּׁטִחַ הַפְּנִימִי שֶׁל מַחְצִית
הַפּוֹל⁽²⁾. אִם גָּדֵל הַכְּתָם כְּגֵדֵל הַשְּׁטִחַ הַפְּנִימִי
שֶׁל מַחְצִית הַפּוֹל הָאִשָּׁה נְדָה, וְאִם הוּא פָחוֹת

(1) מִתָּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ אֲפִלּוּ בַּמִּין הַגָּדוֹל בְּיוֹתֵר.

(2) עֲגוֹל שֶׁל תִּשְׁעָה עָשָׂר מִלִּיקְטָר.

מִזֶּה, הָרִי הִיא טְהוֹרָה. אִם נִמְצְאִים כְּתָמִים
רַבִּים סְמוּכִים זֶה לָזֶה, אֲבָל אֵינָם מְחַבְּרִים זֶה
לָזֶה בְּשׁוּם מָקוֹם וְאֵף אֶחָד מֵהֶם אֵינוֹ גָּדוֹל
כְּמַחְצִית הַפּוֹל הָאִשָּׁה טְהוֹרָה; ¹²³⁴⁵⁶⁷אֲבָל אִם גָּדֹל
כֶּתֶם אֶחָד (או כְּתָמִים רַבִּים מְחַבְּרִים) כְּמַחְצִית
הַפּוֹל הָאִשָּׁה נָדָה. דִּין הַכֶּתֶם אֶחָד הוּא בְּכָל־
צוּרָה שֶׁתִּהְיֶה לוֹ: טַבַּעַת, רְצוּעָה וכו'.

(ו) נִמְצָא הַכֶּתֶם בַּגָּדֹל הַנִּזְכָּר בְּכַתְנָתָהּ או ^{הַיָּד הַיְמָנִית}
בְּאֶחָד מִשְׁאָר־בְּגָדֶיהָ הַתַּחְתּוֹנִים או הָעֲלִיוֹנִים,
מִבִּפְנִים או מִבַּחוּץ, מִלְּפָנֶיהָ או מִלְּאַחֲרֶיהָ, מִגִּבֵּה ^{הַיָּד הַיְמָנִית}
הַטְּבוּר וּלְמַטָּה, הָאִשָּׁה נָדָה.

הִיָּתָה עֲסוּקָה בְּעִבּוּדוֹת שְׁאֵפֶשֶׁר לְהַחְזִיקוֹן
כְּסִבּוֹת לַכֶּתֶם, לְפִי צָבָעוּ וְגָדְלוּ, או שִׁישׁ בְּגוּפָהּ
פָּצַע שִׁיכוֹל לָגֵרֶם לַכֶּתֶם, הָרִי הִיא טְהוֹרָה. אוֹלָם
אִם נִמְצָא כֶּתֶם כָּזֶה, בַּגָּדֹל הַנִּזְכָּר, בִּשְׁלֹשׁ
הַיָּמִים הָרִאשׁוֹנִים אַחֲרֵי לְבִישַׁת הַלְּבוּן
(עֵין פָּרָק ג') אָסוּר לְתַלּוֹת אוֹתוֹ בַּמִּלָּאָה או
בַּפָּצַע; בְּמִקְרָה כָּזֶה עָלֶיהָ לְלַבֵּשׁ לְבָנִים מְחֻדָּשׁ
וּלְהַתְחִיל מְחֻדָּשׁ בְּסִפִּירַת שְׁבָעָה נְקִיִּים (עֵין פָּרָק ג').
אֲבָל אִם נִמְצָא הַכֶּתֶם עַל גּוּפָהּ, אֶפְלוּ
אֵין בּוֹ כְּמַחְצִית הַפּוֹל, בֵּין בְּשִׁלְשֶׁת הַיָּמִים
הָרִאשׁוֹנִים אַחֲרֵי לְבִישַׁת הַלְּבוּן, בֵּין בְּכָל־זְמַן
אַחֵר, תִּשְׁאֹל אֶת־פִּי־הָרֵב.

(ז) אֵין הַכְּתָמִים מְטֻמְּאִים אִלָּא אִם כֵּן נִמְצָאוּ
בְּבִגְדֵי לָבָן או בְּמָקוֹם לָבָן שֶׁל בִּגְדֵי צָבָעוֹנִי;
אֲבָל אִם נִמְצָאוּ בְּמָקוֹם צָבוּעַ הָאִשָּׁה טְהוֹרָה.

(ח) אין דיני הכתמים נוהגים אלא בכתמים שנמצאו מבלי שנודע מקורם ; אבל אשה הבודקת את עצמה ומוצאת במטלית הבדיקה אפילו רק כתם קטן ביותר, אפילו במטלית צבעונית, הרי היא טמאה מיד.

פרק ב.

דברים האסורים בזמן הנדה.

(א) כל-זמן שהאשה נדה הרי היא אסורה לבעלה בתשמיש המטה ושניהם חייבים פרת על בעילתה⁽¹⁾, ואינה מתרת לו עד שתספר „שבועה נקיים“ (שבעת ימיה הטהורים) כדין תורה (עין פרק ג') ותטבל במקוה המתקן כדין תורה (עין פרק ה'). מלבד זה עליהם להזהר בדינים אלו :

(ב) הבעל לא יגע באשתו והיא לא תגע בבעלה. כל-נגיעה אפילו על ידי חפץ אסורה. לכן לא יושט מידו לידה ולא יקבל מידה חפץ, אפילו אם הוא גדול כל-כך שמסירתו לא תביא לידי נגיעה. וכן זריקה מידו לידה או להפך אסורה.

(ג) בשעת אכילה יפסיק דבר בין צלחתו לצלחתה ; למשל כלי שאין משתמשים בו בשעת

(1) שנאמר (ויקרא י"ח ט) ואף-אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה. ונאמר (ויקרא כ' י"ח) ואיש אשר-ישכב את-אשה דוה וגלה את-ערותה את-מקנה הערה והיא גלה את-מקור דמיה ונכרתו שניהם מקרב עצמם.

אֲכִילָהּ זֶה אוֹ לָחֶם שָׂאִין אוֹכְלִים הַיָּמָנוּ, אוֹ יַעֲשֶׂה
שְׁנוּי אַחֵר הַנֶּכֶר לָהֶם. יֵין שֶׁל קְדוּשָׁה אוֹ מִשְׁקָה
אַחֵר לֹא יוֹשִׁיט לָהּ^ב אֲלָא עַל יְדֵי שְׁנוּי. הַבַּעַל
לֹא יִשְׁתֶּה בִּפְנֵיהָ מִשְׁיֹרֵי הַכּוֹס שֶׁשָּׁתְתָה מִמֶּנּוּ,
אִם לֹא שֶׁהוֹרֵק הַמִּשְׁקָה מִכּוֹס זֶה לְכּוֹס אַחֶרֶת
אוֹ שֶׁאָדָם אַחֵר שָׁתָה בִּינֵיהֶם. לֹא יֹאכְלוּ יַחְדָּיו
מִכְּלֵי אֶחָד (לְמַשָּׁל מִצִּלְחַת אֶחָת) ; וְאִין הַבַּדֵּל
בְּדִינִים אֵלּוּ בֵּין אֲכִילָהּ לְשִׁתִּיהָ.^ג

ד) אֲסוּרָה לְהַצִּיעַ אוֹ לְסַדֵּר אֶת-מִטָּתוֹ
בִּפְנֵיו. לֹא יִשְׁכְּבוּ בַּמִּטּוֹתֵיהֶם בְּשָׁעָה שֶׁהֵן נוֹגְעוֹת
זֶה בָּזוּ אֲלָא יִהְיֶה רוּחַ קָטָן בֵּין הַמִּטּוֹת. לֹא
יִשְׁכַּב הַבַּעַל בַּמָּטָה הַמִּיחָדָת לָהּ אֲפִלּוּ שֶׁלֹּא
בִּפְנֵיהָ, וְגַם לֹא יֵשֵׁב עַל מִטָּתָהּ. לֹא יֵשְׁבוּ שְׁנֵיהֶם
יַחְדָּיו עַל סִפְסָל מִתְנַדָּנָד וְכְדוּמָה. לְשֵׁם טִיּוֹל
סֶתֶם לֹא יִסְעוּ יַחְדָּיו בַּעֲגָלָה אַחַת אוֹ בְּסַפִּינָה
אַחַת ; אֲבָל לְצַרְף נְחוּץ מִתָּר, וּבְלָבַד שִׁיזְהָרוּ
שֶׁלֹּא יִגְעוּ זֶה בָּזוּ.

ה) לֹא יִקַּל רֹאשׁ עֲמָה וְיִזְהָרוּ מְאֹד מִכָּל-
דְּבוּר אוֹ תְּנוּעָה שִׁיכוֹלִים לְהִבִּיאַ לְיָדֵי נְגִיעָה ;
לְכֵן תַּעֲשֶׂה סִימָן בַּבְּגָדֶיהָ שִׁיזְכִּיר לָהֶם אֶת-נִדּוּתָהּ.
ו) אֵלּוּ הַנָּשִׁים הַחוֹשְׁבוֹת שֶׁהֵן אֲסוּרוֹת
בִּימֵי גִדּוּתָן לְלֶכֶת לְבֵית הַכִּנְסָה אוֹ לְהִתְפַּלֵּל אוֹ
לְבָרֵךְ אֶת-הַבְּרָכוֹת אֵינָן אֲלָא טוֹעוֹת. מִתְּרוֹת
לְלֶכֶת לְבֵית הַכִּנְסָה וְחִיבוֹת לְהִתְפַּלֵּל וּלְבָרֵךְ
אֶת-הַבְּרָכוֹת. אֲבָל יֵשׁ יָסוּד לְמִנְהַג לֹא לְהִסְתַּכֵּל
בְּסִפְרֵי הַתּוֹרָה בְּזִמָּן גִּדּוּתָהּ.

(ז) תִּשְׁמִישׁ הַמָּטָה אָסוּר בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים
 וּבַתְּשָׁעָה בָּאָב, וְנִגְיָעָה (עֵין לְמַעַלָּה בְּפָרָק זֶה בְּסֵעִיף ב')
 אָסוּרָה בְּיוֹם הַכַּפּוּרִים כָּל־הַיּוֹם וּבַתְּשָׁעָה בָּאָב
 בְּעִילָהּ, אֶפְלוּ בַּשָּׂעָה שֶׁהָאִשָּׁה אֵינָה נֹדֶה. גַּם
 בַּשְּׂבָעַת יְמֵי הָאָבֵל שָׁלוּ אוֹ שָׁלָה צָרִיכִים הֵם
 פְּרִישָׁה.

(ח) אִם הוּא חוֹלָה וְאֵין לוֹ מִי שִׁישְׁמֹשְׁנוּ
 זוּלָתָהּ, מִתְּרַת לְשִׁמּוֹשׁ, רַק שְׂתִּזְהַר, אִם אֶפְשָׁר,
 מִהֶרְתַּצַּת פָּנָיו, יָדָיו וְרַגְלָיו וְהַצָּעַת הַמָּטָה בְּפָנָיו.
 אִשָּׁה חוֹלָה וְהִיא נֹדֶה אָסוּר לְבַעֲלָהּ לְנִגְעַ
 בָּהּ כְּדִי לְשִׁמּוֹשָׁהּ, כְּגוֹן לְהַקִּימָהּ וּלְהַשְׁכִּיבָהּ
 וּלְסַמְכָהּ ; וְאִם אֵין לוֹ מִי שִׁישְׁמֹשְׁנָה הַכֹּל מִתְּרַ
 אִם יֵשׁ צָרָף גָּדוֹל בַּדְּבָר.

פֶּרֶק ג.

לְבִישַׁת הַלְּבוּשׁ וּסְפִירַת הַיָּמִים הַטְּהוֹרִים.

(א) מִיּוֹם שֶׁאִשָּׁה פָּרָסָה נֹדֶה, בֵּין עַל יָדֵי
 וְסִתָּה בֵּין שִׁמְצָאָה דָם בְּבִדִיקָה בֵּין שִׁמְצָאָה
 כְּתָמִי דָם בְּגוּפָהּ אוֹ בְּבִגְדֶיהָ (עֵין פָּרָק א' סֵעִיף א'
 וְסֵעִיף ד' עַד ז'), מְחֻכָּה לְכָל־הַפְּחוֹת חֲמִשָּׁה יָמִים
 (מִנְהַג הַסְּפָרָדִים : שָׁשָׁה יָמִים) בְּטָרָם יִתְחִילוּ יְמֵי
 טְהָרָתָהּ. וְזֶה דִּינָם : בְּיוֹם הַחֲמִישִׁי (לְמִנְהַג
 הַסְּפָרָדִים : בְּיוֹם הַשְּׁשִׁי), בִּזְמַן שֶׁיֵּבֵאֵר בְּסֵעִיף ד',
 בּוֹדֵקֶת הָאִשָּׁה אֶת־עַצְמָהּ (בְּאִפְסָן שֶׁיֵּבֵאֵר לְהֵלָן). מְצָאָה
 אֶת־עַצְמָהּ טְהוֹרָה לְגִמְרֵי תִתְרַחֵץ אוֹ תִנְקָה הֵיטֵב

אֶת־הַחֶלֶק הַמִּתְחַנֵּן שֶׁל גּוֹפָה¹. אַחֲרֵי־כֵן תִּלְבֹּשׁ
 לְבָנִים נְקִיִּים וְתַצִּיעַ עַל מִטָּה סָדִין לָבָן נְקִי ;
 אִם שָׁאֵר לְבָנֵי הַמִּטָּה אֵינָם נְקִיִּים תַּחֲלִיף גַּם
 אוֹתָם. בְּזִמָּן שֶׁהָאִשָּׁה בִּדְרָךְ, אוֹ שְׂאִין לָהּ לְבָנֵי
 גּוֹף וְלְבָנֵי מִטָּה אַחֲרִים, תּוּכַל לְסַפֵּר שְׂבָעָה
 נְקִיִּים מִבְּלִי שֶׁתַּחֲלִיף אֶת־לְבָנֶיהָ, וּבִלְבֹד
 שִׁיְהִיו נְקִיִּים לְגַמְרִי; אֲבָל הַבְּדִיקָה הַנִּזְכָּרֶת
 מַעֲכָבֶת בְּכָל־אֶפֶן אֶת־הַתְּחִלָּת טְהֻרָתָהּ, וְגַם
 עַל הֶרְחִיצָה יֵשׁ לְהַקְפִּיד מְאֹד.

פְּעֻלֹת אֵלּוּ בְּסוֹף חֲמִשָּׁת יָמֵי הַטְּמֵאָה לְפָנֵי
 הַתְּחִלָּת הַיָּמִים הַטְּהוֹרִים הֵן הַנִּקְרָאוֹת :
 "הַפֶּסֶק טְהוֹרָה".

(ב) סְפִירַת חֲמִשָּׁת הַיָּמִים כִּיצַד ? לְמַשָּׁל :
 אִשָּׁה שֶׁפָּרְסָה נִדָּה בְּיוֹם רֵאשׁוֹן, בּוֹדֶקֶת וְלֹבֶשֶׁת
 לְבָנִים בְּיוֹם חֲמִישִׁי לְפָנוֹת עָרֵב, וְהַיּוֹם הַשְּׁשִׁי
 הוּא הָרֵאשׁוֹן לַיָּמִי טְהוֹרָתָהּ ("שְׂבָעָה נְקִיִּים"), בֵּין
 שֶׁפָּרְסָה נִדָּה לְאוֹר הַיּוֹם בֵּין בְּלִיל מוֹצָאֵי שַׁבָּת,
 כִּי הַלַּיְלָה שִׁיָּךְ תָּמִיד לַיּוֹם הַבָּא. אִם לֹא תִמָּצֵא
 טְהוֹרָה בְּנִדְאוֹת מְחֻלָּטֶת בְּבִדִּיקַת יוֹם חֲמִישִׁי
 תִּדְחָה אֶת־לְבִישַׁת־הַלְבוּשׁ עַד שֶׁתִּמָּצֵא בְּבִדִּיקָתָהּ
 טְהוֹרָה בְּלִי סָפֶק.

(ג) כָּל־הַבְּדִיקוֹת הַנִּזְכָּרוֹת בַּסֶּפֶר הַזֶּה תַּעֲשִׂינָה
 בְּדִיקָנוֹת וּבִקְפֻדָּנוֹת. לְפָנֵי הַחֲתָנָה תִּקְבֹּל כָּל־
 כָּלָה הוֹרָאוֹת מְדִיקוֹת עַל דְּרָךְ הַבְּדִיקָה² מֵאִמָּה

(1) רְחִיצָה זוֹ יְכוּלָה לְהַעֲשׂוֹת גַּם לְפָנֵי הַבְּדִיקָה, וְאִם לֹא
 נִמְצְאָה טְהוֹרָה יְכוּלָה לְרַחֵץ עוֹד־פַּעַם וּלְבָדֹק עַד שֶׁתִּמָּצֵא טְהוֹרָה.

או מאשה אחרת מדקדקת במצות.

(ד) הבדיקה ולבישת הלבון תעשינה לפנות ערב קדם שקיעת החמה. ספק נעשו לפני השקיעה או לאחריה חוזרת ובודקת ולובשת לבנים ביום שלאחריו לפני שקיעת החמה. במקומות שמקדימים להתפלל מעריב לפני שקיעת החמה תעשינה הבדיקה ולבישת הלבון לכתחלה לפני התחלת התפלה בבית הכנסת. גם האשה תתפלל מעריב אחרי לבישת הלבון. אבל אם לא הספיקה ללבש לבנים או שמצאה שוב דם אחרי לבישת הלבון מתרת ללבש לבנים אחרי תפלת מעריב אפילו אחרי תפלת מעריב של ליל שבת (בין אחרי תפלת הצבור בין אחרי תפלתה), אם עדין לא שקעה החמה.

(ה) אשה שלבשה לבנים זמן רב לפני שקיעת החמה טוב שתבדק עוד פעם סמוך לשקיעת החמה. (ו) אם נמצאה טהורה בבדיקת הלבון ולבשה לבנים כהלכה בודקת פעמים בכל-יום מ"שבעה נקיים", פעם בשחרית אחרי שהאיר היום ופעם בערב לפני שקיעת החמה.

(ז) נמצאה טהורה בכל-הבדיקות שב"שבעה נקיים", טובלת אחרי כלות היום השביעי (צין פרק ד' סעיף א') ואחרי עשותה את-כל-ההכנות לטבילה המבארות לקמן פרק ד'. אם לא נמצאה טהורה באחת הבדיקות שבשבעה נקיים או ששוב פרסה נדה או שמצאה כתם, סותרת כל-

הַיָּמִים שֶׁסָּפְרָה כָּבֵד וְאִינָם גִּחְשָׁבִים כָּלָל. בְּמִקְרָה
זֶה תִּלְבַּשׁ לְבָנִים עוֹד פַּעַם אַחֲרֵי שְׂבָדָקָה וְנִמְצְאָה
טְהוֹרָה, וְתִסְפֹּר עוֹד פַּעַם שְׁבָעָה נְקִיִּים וְתִבְדֹּק
פַּעַמִּים בְּכָל-יוֹם, הַכֹּל בְּמִבְאָר לָעֵיל.

כָּלֵלָו שֶׁל דָּבָר: אֵין אִשָּׁה עוֹלָה מִטְמְאָתָה עַל
יְדֵי טְבִילָה בְּמִקְוֶה אֲלֵא אִם בְּדָקָה, לְבָשָׁה לְבָנִים
וְנִמְצְאָה טְהוֹרָה שְׁבָעָה יָמִים רְצוּפִים.

(ח) בְּמִקְרָה שֶׁאִשָּׁה פָּרְסָה נִדָּה תוֹךְ שְׁבָעָה
נְקִיִּים אֵינָה צְרִיכָה לְשֹׁמֵר אֶת-חֲמִשָּׁת הַיָּמִים
הַנִּזְכָּרִים לָעֵיל (סְעִיף א' ב'): אַחֲרֵי שֶׁנִּמְצְאָה
טְהוֹרָה בְּבִדִּיקָה לִפְנֵי שְׂקִיעַת הַחֲמָה תִּלְבַּשׁ לְבָנִים
עוֹד פַּעַם וְתִתְחִיל לְמַחֲרַת בְּסִפִּירַת שְׁבָעָה נְקִיִּים.

(ט) יֵשׁ לְהִזָּהֵר מְאֹד בְּכָל-הַבְּדִיקוֹת הַנִּזְכָּרוֹת
לָעֵיל. אִם מִתּוֹךְ שְׂכָחָה אוֹ מֵאִיזוֹ סָבָה שֶׁהִיא
לֹא קִיָּמָה אֶת-כָּל-הַבְּדִיקוֹת דִּינָה כֹּה: אִם בְּדָקָה
בְּדִין לִפְנֵי לְבִישַׁת הַלְבוּן (הַפֶּסֶק טְהוֹרָה) וּפַעַם
אַחַת בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן וּפַעַם אַחַת בַּיּוֹם הָאַחֲרוֹן
לְשְׁבָעָה נְקִיִּים דִּינָה בְּכָה, אֶף-עַל-פִּי שְׁבִימִים
שְׁבִינְתִּים לֹא הִתְקִיָּמָה אֶף בְּדִיקָה אַחַת. אֲבָל אִם
לֹא בְּדָקָה אַחַת מִשְׁלֹשׁ הַבְּדִיקוֹת הָאֵלֶּה¹ אֶף-עַל-פִּי
שְׁבִימִים שְׁבִינְתִּים נִתְקִימוּ כָל-הַבְּדִיקוֹת כִּהְלָכָה
עָלֶיהָ לְבָשׁ לְבָנִים עוֹד פַּעַם וּלְהִתְחִיל שׁוּב
בְּסִפִּירַת שְׁבָעָה נְקִיִּים¹.

(1) הַצֵּרַת הַגִּרָצ"פ פֶּרֶק זצ"ל: וּלְדִידֵי יֵשׁ לְדוֹן וְלֹמֵר
דְּלֹאוּ כָּלֵלָה הוּא דְמַחֲיָבָה הִיא לְסִפּוֹר מִחֲדָשׁ שְׁבָעָה יָמִים בְּבִטּוֹל
אַחַת מִשְׁלֹשׁ הַבְּדִיקוֹת: וְאִם בְּטָלָה בְּדִיקַת יוֹם רִאשׁוֹן וּבְדִיקָה
בַּיּוֹם שֵׁנִי נִרְאָה לִי שֶׁתִּבְדֹּק בַּיּוֹם שְׁמִינִי וְיִצְלָה לָהּ לַיּוֹם שְׁבִיעִי

(י) עצה טובה לפרש בכל-יום משבצה נקיים את-מספר הימים. למשל, ביום הראשון לשבצה נקיים תאמר: "היום יום ראשון לשבצה נקיים"; ביום השני תאמר: "היום יום שני לשבצה נקיים"; וכן כל-שבצת הימים.

(יא) כל-הבדיקות תעשינה בבגד לכן רך ונקי. חתיכה זו של-בד לא תהיה חדשה אלא מרככת קצת על-ידי שמוש. אולם לא תהיה בלוייה עד כדי כך שחויטי הארג נתרחקו זה מזה.

(יב) אם חל יום לבישת הלבוש בתשעה באב או בשבצת ימי האבל מתרת לרחץ (עין פרק זה סעיף א') אפילו במים חמים, אבל תרחץ רק אותם חלקי הגוף שרחיצתם הכרחית. אף לבישת לבני הגוף והצצת המטה מתרת. אולם בימי האבל, אם אפשר, תשתמש אשה אחרת בלבנים אלו שעות אחדות עד שלא תשתמש בהם האבלה; אבל מוטב שתלבש לבנים נקיים שפבר השתמשה בהם היא לפני ימי האבל.

בשבת¹, ביום טוב וביום הכפורים אסור לחמם מים לצורך הרחיצה הנזכרת לעיל אפילו על-ידי נכרי. במים שהוחמו בערב שבת,

וטובלת בערב. וכן אם בטלה בדיקת יום שביעי בודקת בשמיני או בתשיעי וטובלת בערב (וכן מבאר בנובי"ת, יו"ד סי' קכ"ח).

(1) יש מקומות נוהגים לדחות את-לבישת הלבוש של שבת ליום ראשון ולהתחיל ביום שני את-ספירת שבצה נקיים. במקום כזה אין שנות את-המנהג: אבל אם אין מנהג קבוע מתר ללבש לבנים גם בשבת.

בְּעֶרְבַּי יוֹם טוֹב אוֹ בְּעֶרְבַּי יוֹם הַכַּפּוּרִים תִּרְחֹץ
 רַק אוֹתָם חִלְקֵי הַגּוֹף שֶׁרַחֲצָתָם הֶכְרַחֲתִית. בְּשֵׁשֶׁת
 וּבְיוֹם טוֹב מִתְרַת לְרַחֵץ בְּמֵי קָרִי יָם כְּרָגִיל.
 בְּכָל-אֶפֶן אָסוּר לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּמַטְלִית לְרַחֲצָהּ זֶה
 בֵּינָן שֶׁבְּשֵׁשֶׁת וּבְיוֹם טוֹב אָסוּר לְשָׂרוֹת מַטְלִית
 בְּמֵי וְלִסְחַט אוֹתָהּ.

א"ר

פרק ד.

הַיּוֹם לְפָנַי הַטְּבִילָה וְהַכְּנוּת לְטְבִילָה.

(א) נָהוּג שֶׁלֹּא לֵאכֹל בֶּשֶׂר בְּיוֹם שֶׁלְּפָנַי
 הַטְּבִילָה, אֲבָל! בְּשֵׁשֶׁת וּבְיוֹם טוֹב מִתָּר, וּבְלֵבֶד
 שֶׁתִּנָּקֶה אֶת-שְׁנֵיהֶם וְאֶת-הַמְּקוֹמוֹת שֶׁבֵּין הַשְּׁנַיִם
 שֶׁלֹּא יִשְׁאַרוּ שָׁם שְׁיורי בֶּשֶׂר. אִף שֶׁתִּמִּיד עָלֶיהָ
 לְנִקּוֹת אֶת-שְׁנֵיהֶם לְפָנַי הַטְּבִילָה (עֵין לְהַזְכִּיר סָפִי ד')
 יֵשׁ לְהַקְפִּיד בְּזֶה בְּיוֹתֵר אַחֲרֵי אֲכִילַת בֶּשֶׂר. אִם
 שָׁכַחָה וְאָכְלָה בֶּשֶׂר בַּיּוֹם הַזֶּה אֵין לְדַחוֹת בְּגִלָּל
 זֶה אֶת-הַטְּבִילָה וְדִינָהּ כְּאוֹכֵלֶת בֶּשֶׂר בְּשֵׁשֶׁת
 וּבְיוֹם טוֹב.

(ב) בְּיוֹם שֶׁלְּפָנַי הַטְּבִילָה לֹא תַעֲסֹק הָאִשָּׁה
 בַּדְּבָרִים הַנִּדְבָּקִים כְּגוֹן שְׁעוֹה, בָּצֵק וְכַדּוּמָה. אִם
 לֹא נִזְהָרָה בְּזֶה אֵין לְדַחוֹת בְּגִלָּל זֶה אֶת-הַטְּבִילָה,
 רַק תִּסֵּיר בְּקַפְדָּנוֹת אֶת-הַחֲמֵר שֶׁנִּדְבַּק בְּגוּפָהּ;
 וְכֵן אִם חָלָה לִיל הַטְּבִילָה בְּלִיל שַׁבָּת וְאֵין מִי
 שִׁילּוֹשׁ לָהּ בְּעֶרְבַּי-שַׁבָּת אֶת-הַבָּצֵק לְחִלּוֹת-הַשַּׁבָּת
 תִּלְוֶשׁ אוֹתָן בְּעֶצְמָהּ.

(ג) נוֹטְלָת אֶת-צִפְרָנֶי יָדֶיהָ וְרִגְלֶיהָ וּמְסִירָה

בְּקַפְדָּנוֹת כָּל־לְכוּךְ מִתַּחַת לְאַפְרָנִיָּה. אִם חָל לֵיל
הַטְּבִילָה בְּלֵיל שַׁבָּת אוֹ בְּלֵיל יוֹם טוֹב נוֹטֶלֶת
אֶת־אַפְרָנִיָּה בְּעָרֵב שַׁבָּת אוֹ בְּעָרֵב יוֹם טוֹב (עֵין
לְהַעֲזִיב ט'). בְּחֹל הַמוֹעֵד מִתָּר לְטַל אֶת־
הַצְּרָנִים לְפָנֵי הַטְּבִילָה.

(ד) הָאִשָּׁה מְנַקֶּה בְּקַפְדָּנוֹת אֶת־הַפֶּה וּבִפְרֹט
אֶת־הַמְּקוֹמוֹת שְׁבִין שָׁנִיָּה שְׁלֹא יִשְׁאַרוּ שָׁם
שִׁירֵי אֶכָּל.

(ה) לְפָנֵי הַטְּבִילָה מְנַקֶּה הָאִשָּׁה יָפֶה יָפֶה
אֶת־גּוּפָהּ וְאֶת־שַׁעְרוֹתֶיהָ שְׁלֹא יִשְׁאַר שׁוֹם לְכוּךְ
וְשְׁלֹא יִדְבֹּק בָּהּ שׁוֹם דְּבָר: הִיא מִתְרַחֶצֶת בְּמִים
חֲמִים נְקִיִּים (בְּשׁוֹם אֶפֶן לֹא בְּמִים קָרִים),
מְסִירָה כָּל־לְכוּךְ מִהַעֲיָנִים, מִהַאֲזָנִים, מִמַּחֲזִירֵי
הַחֹטֶם וּמִ"בֵּית הַסֵּתָרִים" (פְּרוּשׁ: כָּל־הַקְּמָטִים
וְהַמְּקוֹמוֹת הַנִּסְתָּרִים שֶׁבְּגוּפָהּ כְּגוֹן בֵּית הַשְּׁחִי
וְכַדּוּמָה). אַחֲרֵי רְחִיצַת שַׁעְרוֹתֶיהָ בְּמִים חֲמִים
וְנִקְוִים מְכָל־שִׁמְנוֹנִית וּמְכָל־לְכוּךְ, סוֹרֶקֶת אוֹתָן
יָפֶה, וּמַתִּירָה סְבוּכֵי כָל־הַשְּׁעָרוֹת שֶׁבְּגוּפָהּ.

כָּלֵל שֶׁל דְּבָר: הִיא רוֹחֶצֶת אֶת־כָּל־גּוּפָהּ
עַד שֶׁיֵּהָא נָקִי לְגַמְרִי, מִתָּר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּסִבּוֹן.
בְּלִשׁוֹן הַהֲלָכָה נִקְרָא נְקִי זֶה: "חֲפִיפָה".

(ו) לְפָנֵי הָרְחִיצָה מְסִירָה אֶת־הַטְּבָעוֹת וְאֶת־
הַנְּזָמִים וְכָל־מִינֵי שָׁנִים תּוֹתְבוֹת (מְלָאכוֹתִיּוֹת)¹,
מְרַכֶּכֶת בְּמִים חֲמִים אֶת־גִּלְדֵּי הַמַּכּוֹת שֶׁבְּגוּפָהּ
וּמְסִירָה כָּל־רִטָּה וְתַחֲבֹשֶׁת. קוֹץ שֶׁתָּחוּב כָּל וְ

(1) אִם נִסְתָּמָה שֵׁן סְתִימָה וְנִמְנָת תִּשְׁאַל אֶת־פִּי־הַקֶּלֶב.

בְּבֶשֶׁר שֶׁמִתַּחַת לְעוֹר אֵין צֶרֶף לְהוֹצִיאוֹ.¹

(ז) כָּל־הַהֲכָנוֹת לַטְבִּילָה (גַם הִרְחִיצָה) תַעֲשֶׂינָה בַיּוֹם אֲבָל לֹא בַלַּיְלָה, אֲךְ אֵין לְהִקְדִים אוֹתָן כָּל־כֶּף עַד שֶׁתִּגְמַר אוֹתָן זְמַן רַב לְפָנֶי צֶאֱת הַכּוֹכָבִים. עַל כֵּן יֵשׁ לְהִתְחִיל מִבְּעוֹד יוֹם בְּאֶפֶן שֶׁתּוּכַל לִגְמַר אֶת־הַ"חֲפִיפָה" כִּהְלַכְתָּה שְׁלֹא בְחִפְזוֹן. הִיא עוֹסֶקֶת בְּמַעֲשֵׂה הַחֲפִיפָה עַד צֶאֱת הַכּוֹכָבִים וְטוֹבֵלֶת אַחֲרֵי כֵן בַּמְקוֹה. אִם מֵאִיזו סִבָּה שֶׁהִיא² לֹא חֲפִיפָה לְפָנֶי צֶאֱת הַכּוֹכָבִים מִתָּר לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֲפִיפָה אַחֲרֵי צֶאֱת הַכּוֹכָבִים וְלִטְבֹּל סָמוּךְ לַחֲפִיפָה, אֲךְ תִּזְהַר מְאֹד שְׁלֹא תִשְׁכַּח וְלֹא תִזְנִיחַ מִתּוֹךְ חִפְזוֹן דִּין אֶחָד מִדִּינֵי הַחֲפִיפָה.

(ח) אָסוּר לֶאֱכֹל כָּלוּם בֵּין הַחֲפִיפָה וְהַטְבִּילָה אֲךְ בְּלֵיל שַׁבָּת² שָׁבוּ הָאִשָּׁה חוֹפֶפֶת לְפָנֶי קִבְּלֶת שַׁבָּת (כִּי הַחֲפִיפָה אָסוּרָה בַשַּׁבָּת) וְאִינָה טוֹבֵלֶת אֲלֹא אַחֲרֵי צֶאֱת הַכּוֹכָבִים.

(ט) אִם חָל לַיִל טְבִילָתָהּ בְּלֵיל שַׁבָּת אוּ בַלַּיְלָה הָרִאשׁוֹן שֶׁל יוֹם טוֹב הָרִי הִיא חוֹפֶפֶת, סוֹרֶקֶת אֶת־שַׁעְרוֹתֶיהָ וְנוֹטֵלֶת אֶת־צַפְרָנֶיהָ לְפָנֶי קִבְּלֶת שַׁבָּת וַיּוֹם טוֹב. סָמוּךְ לַטְבִּילָה הִיא בּוֹדֶקֶת עוֹד פַּעַם יָפָה אֶת־גּוּפָהּ וְאֶת־שַׁעְרוֹתֶיהָ שְׁלֹא יִדְבַק בָּהֶם שׁוֹם דָּבָר הַמַּעֲכֵב אֶת־הַטְבִּילָה.

(1) אִשָּׁה שֶׁטַבַּעַת קְבוּצָה בְּרַחֲמֶיהָ תִּשְׁאַל אֶת־פִּי־הָרֵב בִּיצֵד לְהִתְנַהֵג בַּטְבִּילָה.

(2) גִּירוֹת שֶׁל שַׁבָּת יִדְלִיק הַבְּעֵל: אוּ הָאִשָּׁה תִּדְלִיק אֶת־הַנֵּרוֹת לְפָנֶי הַחֲפִיפָה וְתִסְרֹשׁ אֶת־הַתְּנָאִי שְׁאִינָה מְקַבֵּלֶת שַׁבָּת בְּהִדְלָקַת הַנֵּרוֹת.³

אם חל ליל טבילה במוצאי שבת או במוצאי יום טוב הרי היא חופפת, סורקת את-שערותיה ונוטלת את-צפרניה בערב שבת או בערב יום טוב. במוצאי שבת או במוצאי יום טוב היא שוטפת את-גופה ואת-שערותיה במים חמים ובודקת אותם יפה שלא ידבק בהם שום דבר המעכב את-הטבילה, סורקת ומפרידה עוד פעם את-שערותיה, ומנקה את-פיה, את-ידיה ואת-שניה, הכל במבאר לעיל סעיף א' וד'.

(י) שני ימים טובים של רגלים בחוץ לארץ או של ראש השנה בארץ ישראל שחלו להיות ביום חמישי וששי או ביום ששי ושבת וליל הטבילה חל במוצאי שבת הרי היא חופפת, סורקת את-שערותיה ונוטלת את-צפרניה בערב יום טוב (הינו ביום רביעי או ביום חמישי). במוצאי שבת היא מנקה עוד פעם את-פיה, את-ידיה ואת-שניה, רוחצת כל-גופה, ורוחצת וסורקת את-שערותיה, כדין כל-מוצאי שבת המבאר בסעיף הקודם.

שני ימים טובים שחלו להיות בשבת וביום ראשון או ביום ראשון ושני, וליל הטבילה חל במוצאי יום טוב, הרי היא חופפת, סורקת את-שערותיה ונוטלת את-צפרניה בערב שבת ; במוצאי יום טוב סמוך לטבילה היא נוהגת כדין מוצאי שבת המבאר בסעיף הקודם.

(א) שני ימים טובים שחלו להיות בשבת

וביום ראשון, וליל הטבילה חל במוצאי שבת
 (הינו בליל יום טוב), או לשני ימים טובים חלו
 להיות ביום ראשון וביום שני, וליל הטבילה חל
 בליל יום טוב שני, וכן שני ימים טובים שחלו
 להיות בערב שבת ובשבת או בימות החל, וליל
 הטבילה חל בליל יום טוב שני הרי היא חופפת,
 סורקת את-שערותיה ונוטלת את-צפרניה בערב
 שבת (או בערב יום טוב); ובליל הטבילה (הינו
 בליל יום טוב שני) היא רוחצת סמוך לטבילה
 רק את-המקומות הנסתרים שבגופה במים חמים
 (שמתר לחמם אותם בליל יום טוב לשם כך),
 מנקה את-פיה, את-ידיה ואת-שניה, ובודקת
 יפה את-גופה ואת-שערותיה שלא ידבק בהם
 שום דבר המעכב את-הטבילה.

יב) בכל-המקרים שנזכרו בפעיפים ט', י'
 וי"א, תקשר בערב שבת או בערב יום טוב את-
 שערות ראשה כדי שלא תסתבכה בשבת או
 ביום טוב. בין התפיפה לטבילה לא תעסק
 בדברים העלולים להדבק בגופה. לכן, אם אפשר,
 לא תבשל מאכלות הנדבקים ולא תאכיל את-
 ידיה הקטנים מאכלות כאלה. אם אין מי שיכול
 לעשות עבודות אלה במקומה תעשה אותן
 בעצמה ובלבד שתרחץ את-ידיה בכל-פעם יפה
 שלא ישאר שום דבר דבוק בידיה.

יג) טוב לעשות את-צרכי-הגוף לפני הטבילה.
 יד) בת ישראל הצנועה בכל-דרכיה תשתדל

בַּיְחוד, עַד כִּמָּה שְׁאִפְשֶׁר, לְהַצְנִיעַ לָכֵת בְּלִיל
הַטְּבִילָה.

פרק ה.

הַטְּבִילָה וְהַמְקָוָה.

(א) כְּכִלּוֹת שְׁבָעָה נְקִיִּים הַנִּזְכָּרִים בַּפָּרָק ג',
וְאַחֲרֵי גְמֻרָה אֶת-מַעֲשֵׂי הַחֲפִיפָה כָּלָם כֹּה לָכֵתָם
(עֵין פָּרָק ד') טוֹבֵלֶת הָאִשָּׁה בַּמְקָוָה אַחֲרֵי צֵאת
הַכּוֹכְבִּים; וְאִין לְדַחּוֹת אֶת-הַטְּבִילָה אֲלָא מִתּוֹךְ
הַכֶּרֶחַ כְּפִי שְׁיִתְבָּאָר. אִם אִי אִפְשֶׁר לְטַבֵּל בַּלַּיְלָה
מִתּוֹךְ אֵיזָה אָנֹס אוֹ מַטְעָמִי בְּרִיאוֹת, נִדְחָתָה
הַטְּבִילָה לְיוֹם שְׁמִינִי וְאִזּוּ מִתָּר לָהּ לְטַבֵּל אַף
בְּיוֹם, מִה-שְּׁאִין כֵּן בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי שְׁבוּ אָסוּר
לָהּ לְטַבֵּל לְפָנַי צֵאת הַכּוֹכְבִּים. טְבִילָה מִבְּעוֹד יוֹם
בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי לֹא תוֹדִיעַ עַל טְבִילָתָהּ לְבַעֲלָהּ
לְפָנַי הַלַּיְלָה. נִדְחָתָה הַטְּבִילָה מִסִּבָּה אַחֲרֵת (חוּץ
מִהַסְבּוֹת הַנִּזְכָּרוֹת) אָסוּר לָהּ לְטַבֵּל לְפָנַי צֵאת
הַכּוֹכְבִּים אַף בְּיוֹם הַשְּׁמִינִי בְּלִי לְשֹׂאֵל אֶת-פִּי-
הָרֵב. בְּכָל-מְקָרָה שֶׁל דְּחִית הַטְּבִילָה אָסוּר לָהּ
לְטַבֵּל בְּלִיל שַׁבָּת וְלֹא בְּלִיל יוֹם טוֹב וְלֹא
בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת וְלֹא בְּמוֹצָאֵי יוֹם טוֹב, וְהַטְּבִילָה
מִתְקַיֶּמֶת בְּיוֹם שְׁלֹאֲחֵי הָעֵם. בְּשַׁבָּעַת יָמֵי הָאֵבֶל,
בְּלִיל תְּשֻׁעָה בָּאֵב וּבְלִיל יוֹם הַכַּפּוּרִים הַטְּבִילָה
אָסוּרָה. הַבַּעַל לֹא יֵצֵא לְדֶרֶךְ בְּיוֹם הַטְּבִילָה,
אִם רַק אִפְשֶׁר לוֹ לְדַחּוֹת אֶת-נִסְיַעָתוֹ.

(ב) דִּינֵי תִקּוּן הַמְקָוָה רַבִּים הֵם וְאֵינָם עֲנִין

אֵלָא לְתַלְמִיד חָכָם. אַף רַבּוֹתֵינוּ הַגְדוֹלִים זְכוּרֵנוּם
 לְבָרְכָהּ נִגְשׁוּ לְבֹאֲרֵי הַהֲלָכוֹת הָאֵלּוּ בְּזִהִירוֹת
 יִתְרָה⁽¹⁾. לָכֵן אֵין זֶה מִתְּפַקִּידוֹ שֶׁל סֵפֶר זֶה לְבֹאֵר
 אוֹתָן אֲפִלּוּ בְּקִצּוֹרָן. אַף זֹאת לְדַעַת : מִן הַ
 אֵינוֹ אִמְבִּטָּיָה אוֹ אֵיזָה מִין אַחֵר שֶׁל
 מִרְחֵץ אֵלָּא מְקוֹם טְבִילָה הַמֵּתְקֵן כְּדִין
 תוֹרָה⁽²⁾. הַלָּכוֹת הַמְּקוֹנָה שֶׁמְקוֹרָן בַּתּוֹרָה
 וְשֶׁנִּתְּבָאֲרוּ בַּמִּשְׁנָה וּבַתְּלָמוּד וּבַסְּפָרִי הַפּוֹסְקִים
 קוֹבְעוֹת אֶת-הַכָּשֶׁר הַמְּקוֹנָה בְּנוֹגֵעַ לְכַמוֹת הַמֵּיִם,
 אֵיכוֹתָם, הַעֲבָרָתָם וְאִפֹּן קְבוּלָתָם. עַל-כֵּן אֵין
 הַטְּבִילָה כְּשֶׁרָה אֵלָּא בַּמְּקוֹנָה מְתָקֵן בַּהוֹרָאָתוֹ
 וּבַהֲשִׁיחָתוֹ שֶׁל רַב מְמַחָה.

כָּל-מְקוֹנָה שֶׁנִּרְאָה בּוֹ קְלָקוּל אוֹ אֵיזָה שְׁנוּי
 שֶׁהוּא אֵין לָהּ שְׁתַּמֶּשׁ בּוֹ עַד שִׁישְׁאֲלוּ אֶת-פִּי-הָרַב.
 (ג) כִּיצַד הָאִשָּׁה טוֹבֶלֶת ? הִיא יוֹרֶדֶת עֲרֻמָּה⁽³⁾

(1) רַבֵּנוּ הַגְדוֹל ר' אַבְרָהָם בֶּ"ר דּוֹד ז"ל בְּסִפְרוֹ
 הַלָּכוֹת גִּדָּה «בַּעֲלֵי נֶפֶשׁ» מְבֹאֵר אֶת-דִּינֵי-הַמְּקוֹנָה בְּפָרֶק הַנִּקְרָא
 «שַׁעַר הַמֵּיִם». רַבֵּנוּ הַגְדוֹל ר' זַנְחִיָּה הַלֵּוִי ז"ל כְּתִב הַשְּׁגוֹת
 לְסֵפֶר זֶה. בְּהַקְדָּמָתוֹ לְפָרֶק הַנִּזְכָּר הוּא כּוֹתֵב בְּדִבְרֵים הָאֵלֶּה :
 בָּבֹאִי בְּשַׁעַר הַמֵּיִם נָמַס לְבִי וַיְהִי לְמִים כִּי גָאוּ הַמֵּיִם נִחַל
 אֲשֶׁר לֹא אוֹכַל לְעַבּוֹר וְכוּ' וְהִנֵּנִי יוֹצֵא בְּעַקְבֵי הָרָאשׁוֹנִים וְלֹא
 לְהִתְעַרֵּב עִם הַשּׁוֹנִיִּים שְׂאִין לִי לְהוֹרוֹת הַלָּכָה מִתּוֹךְ מִשְׁנֵנוּ
 וְהַשֵּׁם הַקָּשִׁיב רָגַמְתִּי וְתַחֲנַנְתִּי לְתַת בְּתוֹרָתוֹ מִנִּי וַיַּעֲיֵרֵנִי
 מִשְׁנֵנִי.

(2) בְּמִקּוֹם שְׂאִין מְקוֹנָה וַיֵּשׁ הָכֶרֶם לְטַבֵּל בָּיִם אוֹ בְּנֶהָר
 אוֹ בְּבִרְכָּה (לֹא מְצֻחֹתִית) אֵין לְעֲשׂוֹת זֹאת בְּלִי קִבְּלַת
 הוֹרָאוֹת מִפִּי-רַב.

(3) תִּזְהַר הַטּוֹבֶלֶת שֶׁלֹּא יִדְבֹק בְּרַגְלֶיהָ שׁוֹם רָפֶשׁ אוֹ לְכַלּוֹף.
 עַל-כֵּן יֵשׁ לְהַקְפִּיד שְׂרָצַפֶּת הַמְּקוֹנָה תִּהְיֶה נִקְיָה.

למקוה וטובלת במים עד שיכסו המים בבת אחת את כל-גופה ואת-שערות ראשה. יש להשגיח יפה שהמים יגיעו לכל-חלקי גופה ושללא תמנע את-הגעת המים לכל-גופה על-ידי שנוי בעמידת גופה וכדומה. הרגלים לא תהיינה סמוכות זו לזו יותר מדי. לא תצמיד את-זרועותיה לגופה ולא תקפץ את-ידיה. כללו של דבר: עמידת גופה תהיה בלתי מאמצת כדרך הלוכה. אינה צריכה לפתח את-פיה וגם לא תקפץ אותו ביותר אלא תדביק את-שפתותיה דבוק רפה. לא תעצם את-עיניה ביותר ולא תפתח אותן ביותר. לא תשחה יותר מדי כדי שלא יתהוו קמטים בגופה ויתקרבו זה לזה יותר מדי אלא תשחה רק מעט. כללו של דבר: תזהר מאד שהמים יגיעו לכל-חלקי-גופה ולכל-שערותיה בבת אחת בלי עכוב. אם לא כסו המים אפילו רק חלק קטן מגופה, אפילו ראש שורה אחת, בבת אחת עם שאר גופה, ואפילו בספק לא עלתה לה טבילה, והיא נדה כאלו לא טבלה כלל. לכן תשגיח על הטבילה אשה מבגרת שומרת מצות כדי לצאת מידי כל ספק, והמשגיחה תראה שהמים יכסו בבת אחת את-כל-גופה של הטובלת ואת-שערותיה.

(ד) אשה שאינה יכולה לטבל בלי עזרת אשה אחרת תזהר שהמים יגיעו גם לאותם המקומות שבגופה, אשר בהם אותיות ידי

הַעֲזֹזְתָּהּ. עַל־כֵּן לֹא תֵאָחַז בָּהּ הָעֲזֹזְתָּהּ בְּחֻזְקָה
וְגַם תִּרְטִיב אֶת־יָדֶיהָ בְּמִי־הַמָּקוֹה לִפְנֵי הַטְּבִילָה.
(ה) אַחֲרֵי הַטְּבִילָה עֹדָה עֹמֶדֶת בַּמַּיִם תִּבְרַךְ
הָאִשָּׁה:

בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר
קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל מִצְוַת טְבִילָה⁽¹⁾.
לֹא בִרְכָה, אֲךָ נִזְהָרָה בִּיתֵר הַדִּינִים, אִין הַבִּרְכָה
מֵעַכְבֹּת אֶת־הַטְּבִילָה שְׁנֵת־קִימָה כַּדִּין וְכִהְלָכָה⁽²⁾.

פרק ו.

דִּינֵי פְרִישָׁה סָמוּךְ לַנִּסְתָּ⁽³⁾.

(א) הַלֵּילָה אוֹ הַיּוֹם שֶׁבּוּ וְסִתָּה שֶׁל אִשָּׁה
רְגִיל לָבֹא אָסוּר בְּתִשְׁמִישׁ הַמִּטָּה. לְדַעַת כַּמָּה
פּוֹסְקִים זְכָרוֹנָם לְבִרְכָה יִפְרֹשׁ הַבַּעַל מֵאִשְׁתּוֹ עוֹד
יוֹם (אוֹ לַיְלָה) קֹדֶם וְסִתָּה. לְמַשָּׁל: אִם הַנִּסְתָּ
רְגִיל לָבֹא בַיּוֹם צָרִיכִים פְּרִישָׁה גַם בַּלַּיְלָה הַקּוֹדֶם.
תָּבֹא בִרְכָה עַל הַמַּחְמִירִים כַּדָּעָה זוֹ⁽⁴⁾.

(1) הַגָּאוֹן הַמַּחְמֵר וְכֵר צָדִיק לְבִרְכָה בְּחֵר בְּנוֹסַח הַבִּרְכָה
הַנּוֹקֵר וְלֹא וְנָתַי. מִפְּסָקוֹ עַל־פִּי תְּשׁוּבַת הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב ר'
שִׁמְעוֹן הוֹרְבִיץ וְכֵר צָדִיק לְבִרְכָה לְחֻתָּנִי הַגָּאוֹן מוֹרְנוּ הָרַב ר'
מֹשֶׁה אֶרְנֵה הַלּוֹי בַּמְּבַרְקֵר הָרַב מִקִּיסִינְגֵן וְכֵר צָדִיק לְבִרְכָה.
(הוֹסַפְתָּ אֲמוּרָר הַגָּאוֹן זצ"ל) — וְזֹאת הִיא נֹסַחַת לֵב הַפּוֹסְקִים:
...וְצִוָּנוּ עַל הַטְּבִילָה.

(2) יֵשׁ נוֹהֲגוֹת לְטַבֵּל פַּעַם שְׁנִיָּה אַחֲרֵי הַבִּרְכָה וּמִנְהַג
יָסָה הוּא.

(3) בַּלְמוּד הָרֵאשׁוֹן שֶׁל הַסֵּפֶר רָצוּי לְדַלֵּג עַל פָּרָק זֶה
מִסְעִיף ה' וְהִלָּאָה וְלִהְשָׁלִים אֶת־לְמוּד יֵתֵר הַסְּעִיפִים אַחֵר קָף.

(4) אִין הַדְּבָרִים אֲמוּרִים כֵּאֵן אֲלֵא בְּדִינֵי נִסְתָּ, אֲבָל
מִהְלָכוֹת צְנִיעוּת אָסוּר בְּכָל־לְשׁוֹן שִׁמְשׁ אֶת־הַמִּטָּה בַּיּוֹם.

(ב) לא בא הַנֶּסֶת בְּאוֹתוֹ יוֹם אוֹ בְּאוֹתוֹ
 לַיְלָה, עַל הָאִשָּׁה לְבַדֵּק אֶת-עֲצָמָהּ יָפָה. גְּמִצָּאָה
 טְהוֹרָה בַּבְּדִיקָה בְּטָלָה מֵהֶם הַפֶּעַם מִצֹּת פְּרִישָׁה.
 (ג) אֵין קְבִיעַת הַנֶּסֶת שָׁוָה בְּכָל-הַנָּשִׁים,
 אֲפִלּוֹ אוֹתָהּ אִשָּׁה עֲלוּלָה לְשָׁנוֹת אֶת-וְסָתָהּ.
 פְּרָטִי דִּינֵי הַנֶּסֶת יִבְאָרוּ לְהֵלֵךְ.

(ד) אַרְבָּעָה וְסָתוֹת הֵם:

(ה) וְסָת הַחֹדֶשׁ (אוֹ וְסָת הַיָּמִים):
 וְסָת הַבָּא תָּמִיד בְּיוֹם קְבוּעַ בַּחֹדֶשׁ הָעֲבָרִי;
 לְמִשְׁלָל: בְּעֲשִׂירֵי בְּנִיסָן, בְּעֲשִׂירֵי בֹאֶיר, בְּעֲשִׂירֵי
 בְּסִינֹן וכו'.

(ו) וְסָת הַפִּלָּגָה: וְסָת הַבָּא תָּמִיד אַחֲרֵי
 מְרַחֵק יָמִים מִסָּתָם בֵּין רֵאִיָּה לְרֵאִיָּה.

(ז) עוֹנָה בִּינוּנִית: וְסָת הַבָּא תָּמִיד
 אַחֲרֵי עֲשָׂרִים וְתִשְׁעָה יוֹם, הֵינּוּ בְּיוֹם הַשְּׁלֹשִׁים
 (וְיוֹם הַנֶּסֶת הָאֲחֵרוֹן בְּכָל־ל').

(ח) וְסָת הַגּוֹף: עֵין פֶּרֶק זֶה סְעִיף כ' וכו"א.

(ה) קְבוּעַ וְאֵינוֹ קְבוּעַ בְּוְסָת
 הַחֹדֶשׁ וּבְוְסָת הַפִּלָּגָה:
 וְסָת הַחֹדֶשׁ קְבוּעַ:

אִשָּׁה רֵאִיָּה שֶׁלֹּשׁ פְּעָמִים רְצוּפוֹת בְּיוֹם

(1) הִנֵּה חֹדֶשׁ הַנֶּסֶת הָאֲחֵרוֹן בֵּין - עֲשָׂרִים וְתִשְׁעָה
 יוֹם חֹל זְמַן הָעוֹנָה הַבִּינוּנִית בְּאוֹתוֹ יוֹם שֶׁל הַחֹדֶשׁ הַבָּא קָמוּ
 בַּחֹדֶשׁ הָאֲחֵרוֹן. הִנֵּה הַחֹדֶשׁ הָאֲחֵרוֹן בֵּין - שְׁלֹשִׁים יוֹם זְמַן
 הָעוֹנָה הַבִּינוּנִית בַּחֹדֶשׁ הַבָּא הוּא בְּיוֹם הַקּוֹדֶם. לְמִשְׁלָל: בָּא
 הַנֶּסֶת בְּתִשְׁעָה בְּנִיסָן זְמַן הָעוֹנָה הַבִּינוּנִית בַּחֹדֶשׁ הַבָּא בְּשִׁמְנָה
 בֹּאֶיר. טוֹב יוֹתֵר לְחוּשׁ גַּם לְתִשְׁעָה בֹּאֶיר.